

ת"פ 67631/07/19 - מדינת ישראל נגד אלכסנדר פורמננקו, ארתור קימיאגרוב

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 67631-07-19 מדינת ישראל נ' פורמננקו ואח'

בפני כבוד השופט עמית מיכלס

בעניין: המאשימה

מדינת ישראל

נגד

הנאשמים

1. אלכסנדר פורמננקו

2. ארתור קימיאגרוב

בשם המאשימה: עו"ד חן רייז

בשם נאשם 1: עו"ד נאשף דרויש

בשם נאשם 2: עו"ד איתי בר עוז

גזר דין

רקע ועובדות כתב האישום

1. הנאשמים הורשעו במסגרת הסדר דיוני, שכלל את תיקון כתב האישום בשלישית, בעבירות שעניינן סיוע לגניבת רכב בצוותא חדא, לפי סעיף 413ב ביחד עם סעיפים 29(א) ו-31 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); סיוע לניסיון גניבת רכב בצוותא, לפי סעיף 413ב ביחד עם סעיפים 29(א), 31 ו-25 לחוק; קשירת קשר לעשות פשע, שלוש עבירות לפי סעיף 499(א)(1) לחוק; ניסיון פריצה לרכב בכוונה לגנוב בצוותא, שתי עבירות לפי סעיף 413ו ביחד עם סעיפים 29(א) ו-25 לחוק והחזקת כלי פריצה ברכב בצוותא, לפי סעיף 413ז לחוק.

עמוד 1

2. מהחלק הכללי עולה שהנאשמים, שהכירו אחד את השני עובר לביצוע העבירות, קשרו קשר לפרוץ לכלי רכב, לגנוב אותם ולהעבירם לשטחי יהודה שומרון (להלן: שטחי האזור) בהתאם לשתי שיטות ביצוע.

בהתאם לשיטת הביצוע הראשונה, שכרו הנאשמים במועדים שונים כלי רכב מחברות השכרה, הסיעו אותם לשטחי האזור והתקינו בהם מכשיר לאיתור רכב. בהמשך, השיבו הנאשמים את כלי הרכב לחברות ההשכרה, כעבור מספר ימים התקשרו למכשיר האיתור ובתגובה קיבלו ממנו הודעות מיקום מדויקות לכל אחד מכלי הרכב. לאחר קבלת הודעות המיקום הגיעו הנאשמים לכלי הרכב במטרה לגנוב אותם ולהעבירם לשטחי האזור (להלן: שיטת הביצוע הראשונה).

בהתאם לשיטת הביצוע השנייה, הגיעו הנאשמים במספר הזדמנויות לחניונים במטרה לגנוב כלי רכב באמצעות מכשיר WI FI REPEATER, המהווה אמצעי לפתיחת כלי רכב והתנעתם (להלן: המכשיר), אותו קיבלו מאחר. המכשיר כולל שתי קופסאות (להלן: קופסא 1 ו-קופסא 2). קופסא 1 יודעת לאתר "מפתח חכם" להנעת הרכב באמצעות אנטנה פנימית ולשדר שדר לקופסא 2 אשר קולטת את הנתונים ומשדרת אותם בתדר המתאים לרכב לו שייך מפתח הרכב. עם הפעלת המכשיר בדרך המתוארת לעיל, דלתות הרכב נפתחות באופן אוטומטי, ומחשב הרכב מזהה את התדר השייך למפתח החכם ומאפשר התנעה תקינה של המנוע (להלן: שיטת הביצוע השנייה).

על פי עובדות האישום הראשון, עובר ליום 16.6.2019 קשרו הנאשמים קשר לגנוב כלי רכב מחברת אלבר השכרת רכב בע"מ. ביום 16.6.2019 שכרו הנאשמים רכב מסוג מיצובישי אאוטלנדר, ובהתאם לשיטת הביצוע הראשונה התקינו ברכב מכשיר איתור. ביום 18.6.2019 החזירו הנאשמים את הרכב לחברת אלבר. בהמשך, סייעו הנאשמים לאחר שזהותו אינה ידועה בגניבת הרכב, בכך שהפנו אותו למיקומו של הרכב, בעוד האחר הגיע למקום, התפרץ לרכב באופן שאינו ידוע, גנב את הרכב ונסע עמו לשטחי האזור.

על פי עובדות האישום השני, עובר ליום 23.6.2019 קשרו הנאשמים קשר לגנוב כלי רכב מחברת אלבר השכרת רכב בע"מ. ביום 23.6.2019 שכרו הנאשמים רכב מסוג קאיה נירו (להלן: הקאיה), נסעו עמו לשטחי האזור, ובהתאם לשיטת הביצוע הראשונה התקינו בקאיה מכשיר איתור.

בהמשך, קשרו הנאשמים קשר עם אחר שזהותו אינה ידועה (להלן: האחר), עם איאד שלבי ועם אמיר מאסרוה (להלן: איאד ואמיר) על מנת לגנוב כלי רכב ממדינת ישראל ולהעבירם לשטחי האזור. ביום 10.7.2019 בשעה 18:00 לערך, התקשר האחר לאיאד והציע לו "עבודה" עליה יקבל 1,500 ₪ ובנוסף יקבל כסף עבור העבודה שלא יצא לפועל ביום שקדם לכך. באותו היום, בשעה 19:30, אסף אמיר את איאד, יחד עם אלמוני שזהותו אינה ידועה אשר נהג ברכב מסוג מזדה, והשלושה נסעו לטייבה, שם המתינו להנחיות. בהמשך, פעלו הנאשמים בהתאם לשיטת הביצוע הראשונה בכך שקיבלו את מיקום הקאיה בחניון בבת ים, והגיעו למקום ביחד עם איאד ועם אחרים. בשלב זה מסר נאשם 1 לאיאד מפתח אליו מצורף קוד והנחה אותו כיצד להניע את הקאיה, אך הדבר לא צלח. בנסיבות אלו, הגיעו למקום שוטרים וביקשו לעצור את נאשם 1 אך זה נמלט מהמקום ואילו נאשם 2 נעצר ברכבו בסמוך לחניון.

על פי עובדות האישום השלישי, עובר ליום 16.5.2019 קשרו הנאשמים קשר לגנוב כלי רכב מחברת שלמה סיקסט בע"מ. בין התאריכים 16.5.2019-20.5.2019 שכרו הנאשמים שלושה כלי רכב מחברת שלמה סיקסט, התקינו בהם מכשירי איתור ומיקמו אותם במנורות התקרה, בפנים כלי הרכב. בהמשך, החזירו הנאשמים את כלי הרכב לחברת שלמה סיקסט והתקשרו מספר פעמים למכשירי האיתור, בכוונה לאתר מיקומים של כלי הרכב על מנת לאפשר את גניבתם בהמשך. במעשיהם ניסו הנאשמים לפעול בהתאם לשיטת הביצוע הראשונה.

על פי עובדות האישום הרביעי, עובר לתאריך 8.7.2019 קשרו הנאשמים קשר לגנוב כלי רכב באמצעות המכשיר, ובהתאם לשיטת הביצוע השנייה. באותו היום הגיעו הנאשמים ברכבו של נאשם 2 לחניון "ס פלאנט" בראשון לציון וניסו לפרוץ באמצעות המכשיר לרכב מסוג מרצדס ולרכב מסוג ב.מ.וו. נאשם 2 הסתובב בחניון כשהוא מצויד בקופסא 1 במטרה לקלוט את נתוני המפתח החכם של שני כלי הרכב, ואילו נאשם 2 התקרב אליהם למשך מספר שניות כשברשותו קופסא 2, וניסה לפתוח את דלתות כלי הרכב באמצעות ידית דלת הנהג במטרה לפרוץ אותם. כל אותו זמן חבש נאשם 2 פאה בלונדינית על ראשו. בשל כשל טכני דלתות כלי הרכב לא נפתחו.

3. במסגרת ההסדר הדיוני הוסכם שהנאשמים יופנו לשירות המבחן לצורך עריכת תסקירים בעניינם, מבלי שהוצגו הסכמות עונשיות כלשהן. לבקשת ב"כ הנאשמים, הופנו הנאשמים במקביל לממונה על עבודות השירות.

ניתן להקדים ולומר כי מתסקיר המבחן שהוגש ביחס לנאשם 1 ביום 8.7.2021 הומלץ להטיל עליו צו מבחן למשך שנה, במהלכו ישולב בקבוצה טיפולית, לצד צו של"צ בהיקף של 250 שעות ומאסר מותנה מרתיע. אשר לנאשם 2, המליץ תחילה שירות המבחן להטיל עליו עונשים הדומים לאלו שהומלצו ביחס לנאשם 1 (תסקיר מיום 23.6.2021). ואולם, לאחר שנטענו הטיעונים לעונש, הודיע שירות המבחן ביום 8.3.2022, ביוזמתו, על כך שהנאשם הפסיק לשתף פעולה עם ההליך הטיפולי. בנסיבות אלו, חזר בו שירות המבחן מהמלצתו להעמיד את הנאשם בצו מבחן.

מחוות הדעת שהוגשו מטעם הממונה על עבודות השירות, עולה ששני הנאשמים נמצאו כשירים לבצע מאסר בדרך של עבודות שירות.

4. נגד שותפיהם של הנאשמים התנהלו הליכים מקבילים, והוטלו עליהם עונשים שיפורטו בהמשך.

ראיות ותמצית טיעוני הצדדים לעונש

5. לטובת נאשם 2, העידה רעייתו, שסיפרה שהנאשם הוא "כל החיים" שלה ושל שלוש בנותיה, הצעירה מביניהן בת שנתיים, וכי בלעדיו הן "שום דבר". לדבריה, נאשם 2 הוא איש משפחה מסור ואיש עבודה שעובד כל יום מבוקר עד ערב בעסק משפחתי להתקנת זכוכיות שנמצא בבעלותם המשותפת. לדבריה, לפני הגשת כתב האישום חיה המשפחה חיים טובים, אולם מאז שהוגש, התהפכה הקערה על פיה. הרעיה הביעה תקווה כי מעתה יהיו לנאשם "תנאים יותר קלים" שיוכלו להשתקם ו"לעמוד על הרגליים".

6. ב"כ המאשימה עמדה על הערכים המוגנים בהם פגעו הנאשמים ועל נסיבות ביצוע העבירות. בפרט עמדה על התכנון שקדם לביצוע הגניבות, ההתארגנות המתוכננת תוך חבירה לאחרים, ועל ביצוע העבירות בשיטות מתוחכמות ובאמצעות מכשירים מתקדמים. לגישת התובעת, הגם שהנאשמים הורשעו בעבירות של "סיוע", הרי שחלקם בביצוע העבירות גדול, במובן זה שאלמלא מילאו תפקידם, לא ניתן היה להוציא את התכניות מן הכוח אל הפועל.

בהפנותה לפסיקה, עתרה ב"כ המאשימה לקבוע לעבירות מתחם ענישה כולל הנע בין 30 ל-60 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית.

אשר לנאשם 1, הפנתה התובעת לעברו הפלילי (ת/1), תוך שציינה שהוא הפר את תנאי מעצר הבית בהם שהה במסגרת תיק זה. יתרה מכך, הפנתה התובעת להתרשמות שירות המבחן מקשייו של נאשם 1 לעמוד במצבי לחץ, לצד קשיים כלכליים שעמדו ברקע לביצוע העבירות, אשר לא נעלמו מאז. בנסיבות אלו, ובהינתן שהנאשם טרם שולב בטיפול אלא הביע נכונות ראשונית בלבד לעשות כן, תמחה התובעת על המלצת שירות המבחן להסתפק בצו מבחן ובצו

של"צ, בהיותה חורגת משמעותית לקולא ממתחם הענישה ההולם. לאור האמור, ובשים לב להודאתו, לנטילת האחריות מצדו ולחיסכון בזמן שיפוטי, עתרה התובעת להטיל על נאשם 1 עונש מאסר המצוי בחלק העליון של השליש התחתון של מתחם הענישה, לצד מאסר מותנה, התחייבות וקנס משמעותי.

אשר לנאשם 2, טענה ב"כ המאשימה כי יש לראות משנה חומרה בכך שהעבירות בוצעו על ידו שלא מתוך מניע כלכלי אלא בשל הריגוש שבדבר. הוטעם כי הנאשם שולב בטיפול כחודש בלבד עובר לטיעונים לעונש, הוא בעל מנגנוני הגנה, והשתתפותו בהליך הטיפול הייתה חלקית בלבד. בשים לב לאמור, לעברו הנקי של נאשם 2 ולנטילת אחריות מצדו, עתרה התובעת להטיל עליו עונש מאסר בשליש התחתון של מתחם הענישה, ולהורות על חילוט רכבו, ששימש אותו בעת ביצוע העבירות.

7. מנגד, עתר ב"כ נאשם 1 להימנע מהטלת עונש של מאסר בפועל ולהסתפק בעונש מאסר שירוצה בעבודות שירות, לצד ענישה נלווית, בשים לב להצטברותם של מספר "גורמים מיוחדים", ובראשם העובדה שהנאשמים הורשעו בביצוע עבירות נגזרות בלבד. בהקשר זה ציין שהקו העובר בין שלב ה"הכנה" לשלב ה"ניסיון" במקרה זה אינו ברור, כאשר לשיטתו, ברי שקיים "גורם עברייני אחר", זולת הנאשמים, שהוא מחולל העבירות, בלעדיו העבירות לא היו קורמות עור וגידים.

ב"כ נאשם 1 טען כי חרף ניסוח כתב האישום, הרי שעובדות החלק הכללי אינן מקימות את עבירת הסיוע המיוחדת לנאשמים באישום הראשון, אלא רק העובדות שנכללו במסגרתו, שם צוין מפורשות שחלקם של הנאשמים הסתכם בכך שהשניים הפנו את האחר למיקומו של הרכב. הוטעם שרק באישום הראשון נגנב רכב בפועל, ואף זאת לא על ידי מי מהנאשמים 1 או 2. אשר לאישום השני, במסגרתו הורשעו הנאשמים בעבירת הסיוע לניסיון גניבת רכב, טען הסנגור שדווקא בהסתמך על העונש שהוטל על איאד, שותפם של הנאשמים שהורשע בעבירה של ניסיון גניבת רכב לצד עבירות נוספות, שנדון ל-7 חודשי מאסר בפועל, מנועה המאשימה מלעתור לעונש מאסר העולה על 3 חודשים, בהינתן שהנאשמים הורשעו בעבירת "סיוע לניסיון" בלבד. בהתייחס לאישום השלישי הוטעם שמדובר בעבירה יחידה של קשירת קשר, אשר לא הבשילה לכדי עבירה נוספת וכי לא נגרם נזק לאיש. עוד נטען שאין מקום להחמיר עם הנאשמים בשל השימוש שנעשה במכשירים המתקדמים באישום הרביעי, זאת מן הטעם שבסופו של יום לא נגנב הרכב, ולכן מדובר ב"ניסיון בלתי צליח". לגישת הסנגור אין במעשי הנאשמים משום תחכום, וכי מדובר ב"נאשמים שלומיאליים שמסתובבים באיזשהו חניון לוחצים על מכשיר שלא פותח שום דבר...". בנסיבות אלו עתר ב"כ נאשם 1 לקבוע מתחם ענישה כולל הנע בין 7 ל-15 חודשי מאסר.

ב"כ נאשם 1 פירט את נסיבותיו האישיות המורכבות של הנאשם. לשיטת הסנגור, שיקול משמעותי לקולא יש לתת לעובדה שהנאשם היה עצור משך 3 חודשים ולאחר מכן היה נתון בפיקוח איזוק אלקטרוני 9 חודשים נוספים. לדבריו, מדובר באדם נורמטיבי הגם שלחובתו שתי הרשעות קודמות- האחת בעבירה מינורית, והשנייה נעוצה בחובות כלכליים שהביאו אותו לחבור לחברה שולית ממנה התנתק כיום. עוד ביקש לשקול את חלוף הזמן מיום ביצוע העבירות, כאשר בפרק זמן זה לא הסתבך הנאשם בביצוע עבירות נוספות. נטען שמזה כשנה משתתף הנאשם בקבוצה טיפולית במסגרת הליך המעצר, שהיא אינה שונה מקבוצה טיפולית שבה לוקחים חלק נאשמים שהורשעו בדיון, כאשר במסגרת התסקיר צוין שהטיפול הביא להפחתה בסיכון, ומשכך ניתנה ההמלצה העונשית המקלה מטעם שירות המבחן. עוד הוטעם שהנאשם נטל אחריות למעשיו, חש בושה ומביע אמפטיה לקורבן העבירה והוא יודע להסביר את המניעים שעמדו בבסיס הסתבכותו. בנסיבות אלו, ובהינתן שההליך המשפטי הוא בעל השפעה מרתיעה עבורו, עתר ב"כ הנאשם להשית עליו מאסר בעבודות שירות, גם אם לתקופה ארוכה, לצד מאסר על תנאי וקנס. לחילופין, ביקש לחרוג משיקולי שיקום

מכל מתחם ענישה אחר שייקבע.

8. ב"כ נאשם 2 עתר לקבוע מתחם ענישה כולל הנע בין מאסר לריצוי בעבודות שירות ועד 24 חודשי מאסר בפועל, בהדגישו, אף הוא, שהנאשמים הורשעו בביצוע "עבירות נגזרות" בלבד, כאשר העונש הקבוע בצד עבירת הסיוע עומד על מחצית מעונשו של העבריין העיקרי, גם כאשר מדובר בסיוע המצוי ברף חומרה גבוה. לצד האמור ביקש הסנגור לחרוג מהמתחם מטעמי שיקום. לשיטתו, חריגה ממתחם הענישה מטעמי שיקום רק במקרים בהם עובר נאשם הליך שיקומי מורכב וארוך תחטא לכוונת המחוקק, אשר קבע כי יש לבחון את פוטנציאל השיקום, תוך הסתכלות קדימה. הסנגור הטעים את עברו הנקי של הנאשם, היותו אדם נורמטיבי שמעד וכיום חוזר לנתיב הנכון, מתמקד בעבודתו ובטיפול בילדיו. בנסיבות אלו ביקש לחזק את הנאשם ולאפשר לו להתקדם במסלול החיובי באמצעות הטלת ענישה צופה פני עתיד לצד מאסר קצר בעבודות שירות וצו מבחן ארוך, אותו ניתן יהיה להפקיע במידה וימעד בעתיד.

9. הנאשמים ניצלו את זכות המילה האחרונה.

נאשם 1 ביקש להצטרף לדברי בא כוחו וטען שערכיו השתנו מאז ביצע את המעשים. עוד ציין שהוא מגדל את בנו ביחד עם גרושתו, הוא עומד להתחתן ומבקש "להתקדם בחיים" ולחיות חיים נורמטיביים. לדבריו, עד יומו האחרון יצטער על מה שעשה.

נאשם 2 הביע אף הוא צער על מעשיו ואמר שהוא מוכן לשלם את המחיר עבורם. הנאשם הוסיף שפתח עסק ביחד עם אשתו, שמסייעת לו, וכי הוא מעסיק עובדים כלפיהם הוא חש אחריות. לדבריו, ניתק קשר עם גורמים שוליים וממוקד כיום אך ורק במשפחתו ובעבודתו.

קביעת מתחם העונש ההולם

10. קביעת מתחם העונש ההולם לאירוע הפלילי נעשית בהתאם לעיקרון ההלימה, היינו, קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמתו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. לשם קביעת מתחם הענישה ההולם, בהתאם לעקרון ההלימה, יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

11. הצדדים הסכימו שניתן לראות בארבעת האישומים משום אירוע אחד נמשך, ובהתאם לקבוע מתחם ענישה אחד כולל.

הערכים החברתיים שנפגעו ונסיבות ביצוע העבירות

12. במעשיהם פגעו הנאשמים בערכים המוגנים שעניינם שמירה על רכוש הפרט והגנה על תחושת הביטחון. נזק עקיף כתוצאה ממעשי הנאשם הוא הנזק לכלכלת המדינה ולציבור בשל השפעת גניבות כלי רכב על גובה פרמיות ביטוח הרכב.

נסיבות ביצוע העבירות חמורות. הנאשמים היו שותפים לקשר עברייני מתוכנן ומאורגן לגניבת כלי רכב והעברתם לשטחי האזור. העבירות בוצעו תוך שימוש בשתי שיטות ביצוע מתוחכמות, שכללו שימוש במכשירים טכנולוגיים מתקדמים בדמות מכשירי איתור, אותם דאגו הנאשמים להתקין בכלי הרכב, וכן מכשיר המשדר אותות לצורך פריצת כלי הרכב והנעתם. באישום הראשון הושלמה המלאכה והרכב נגנב בפועל, כאשר תרומת הנאשמים להצלחת המיזם הייתה רבה. הנאשמים

הם אלו ששכרו את הרכב והתקינו בתוכו את מכשיר האיתור, והם אלו שהכוונו אדם נוסף למיקום הספציפי של הרכב לאחר איתורו. גם באישום השני חלקם של הנאשמים בביצוע העבירות נכבד ומשמעותי. להבדיל מהאישום הראשון, באישום זה הגניבה לא יצאה לפועל, אולם זאת אך מן הטעם שאיחד לא הצליח להניע את הרכב. במקרה זה הגיעו הנאשמים בעצמם לחניון, שם מסר נאשם 1 לאיחד את המפתח לרכב והנחה אותו כיצד להניע. עם הגעת המשטרה, נמלט נאשם 1 מהמקום. מהאישום השלישי ניתן ללמוד על היקף המיזם העברייני, בהינתן שהנאשמים קשרו קשר לגנוב מספר כלי רכב נוספים מחברת השכרה, ואף התקינו לשם כך מכשירי איתור בשלושה מהם. גם במקרה זה העבירה לא הושלמה, משלא עלה בידם לאתר את מיקום כלי הרכב. גם באישום הרביעי נכחו הנאשמים בחניון וניסו לפרוץ לשני כלי רכב במטרה לגנובם, אולם משימתם לא צלחה עקב כשל טכני במכשיר הפריצה שלא אפשר את פתיחת הדלתות.

13. מתסקירי שירות המבחן עולה שברקע לביצוע העבירות עומד מצבו הכלכלי הקשה של נאשם 1, בעטיו חבר לגורמים שוליים שהציעו לו פתרון למצוקותיו. נאשם 2 התקשה להסביר את הרקע לביצוע העבירות מצדו, בשים לב לכך שמצבו הכלכלי היה יציב באותה עת. לצד זאת תיאר בפני שירות המבחן את הפיתוי הכספי והריגוש שחווה כאשר פעל כפי שפעל.

14. לצורך קביעת מתחם הענישה נתתי דעתי לכך שמחד גיסא לנאשמים חלק עיקרי ומשמעותי בביצוע מספר עבירות שמטרתן גניבת כלי רכב באופן מתוכנן, מתוחכם ושיטתי, ומאידך גיסא לעובדה שבסופו של דבר נגנב רכב אחד בלבד. מכאן שהנזק שנגרם בפועל נמוך משמעותית מהנזק שעלול היה להיגרם מהמעשים. במובן זה מצאתי שהפגיעה בערכים המוגנים היא בעצמה בינונית.

מדיניות הענישה הנוהגת

15. התופעה של גניבת כלי רכב אינה חדשה, ועל הצורך להחמיר בעונשם של גנבי הרכב עמד בית המשפט העליון לאורך השנים במספר רב של פסקי דין [ראו לדוגמא: רע"פ 2366/10 ג'אבלי נ' מדינת ישראל (13.4.2010); ע"פ 11194/05 אבו סבית נ' מדינת ישראל (15.5.2006)]. הצורך בענישה משמעותית ומרתיעה, הביא לכך שבעבירות של גניבת רכב שנעברו בנסיבות מחמירות כגון: ביצוע העבירה בצוותא; כחלק מתכנית עבריינית מאורגנת ומתוכננת תוך שימוש באמצעים מתוחכמים - נקבע מתחם ענישה הולם הנע בין 12-24 חודשי מאסר בפועל עבור כל עבירה מוגמרת של גניבת רכב. מתוך המתחם שלעיל, ניתן לקבל אמת מידה אשר למתחם הרלוונטי לענייננו, תוך עריכת האבחנות הנדרשות, בשים לב לריבוי המעשים המיוחסים לנאשמים ולעובדה שהם נותנים את הדין על עבירות נגזרות, כמפורט לעיל. להלן תובא סקירה קצרה של פסיקה רלוונטית, לרבות פסקי הדין שהוגשו מטעם המאשימה.

16. פסק דין חשוב להבנת מנעד הענישה בנסיבות הדומות לענייננו הוא ע"פ 7163/13 כסוואני נ' מדינת ישראל (3.8.2014), בו דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בשתי עבירות של גניבת רכב ובשלוש עבירות של סיוע לגניבת רכב, שבוצעו תוך שימוש במכשירי איתור שהותקנו בכלי רכב שהושכרו מחברות השכרה, בדומה לשיטת הביצוע הראשונה בענייננו. אושר מתחם ענישה של 12 עד 30 חודשי מאסר לכל עבירה (הגם ששלוש מהעבירות היו סיוע לגניבת כלי רכב), ומתחם עונשי מקל יותר שנע בין 8 ל-24 חודשי מאסר לכל עבירה למעורבים אחרים, שחלקם בביצוען ובתכנון של העבירות היה משמעותי פחות. על הנאשם, נעדר עבר פלילי, הושת עונש מאסר בן 4 שנים לצד ענישה נלווית. כן ראו ע"פ 2333/13 סאלם נ' מדינת ישראל (3.8.2014) שעסק באותה פרשייה, בגדרו אישר בית המשפט העליון עונש של 4 שנות מאסר לאחד משותפיו של כסוואני, שהורשע בביצוען של שתי עבירות של גניבת רכב, ובשתי עבירות של סיוע לגניבת רכב. הגם שהשותף סאלם הורשע במספר עבירות קטן יותר ועל אף שמתחמי הענישה שנקבעו בענייניו מקלים יותר, הרי שבשל עברו הפלילי העשיר עדיין הושת עליו עונש זהה לעונש שהוטל על כסוואני.

ברע"פ 1123/18 דבארי נ' מדינת ישראל (14.3.2018) נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם שהורשע בעבירות של ניסיון גניבת רכב, גניבה, איומים ונהיגה ללא רישיון. לאחר שנקבע בערכאה הדיונית מתחם עונשי הנע בין 12 ל-24 חודשי מאסר בפועל, הושת על הנאשם עונש עיקרי של 13 חודשי מאסר, שלאחר הפעלת מאסר מותנה של 3 חודשים באופן חופף ומצטבר, הסתכמו לכדי 14 חודשים.

ברע"פ 780/15 חאג' יחיא נ' מדינת ישראל (4.2.2015) נדון עניינו של נאשם שהורשע בעבירות של סיוע לגניבת רכב ונהיגת רכב ללא ביטוח, שביטויים בכך שסייע לאחר לגנוב רכב ולהעבירו לתחומי הרשות הפלסטינית, שעה שהאחר נהג ברכב הגנוב והנאשם נסע ברכב אחר לפניו על מנת להתריע מפני מחסומי משטרה. הנאשם נדון ל-9 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית. ערעורו לבית המשפט המחוזי נדחה וכך גם בקשת רשות הערעור לבית המשפט העליון, תוך שצוין כי: "אמנם המבקש הורשע בעבירת סיוע, אולם חלקו בגניבת הרכב לא היה שולי...".

17. נוכח כל האמור, בהינתן נסיבות ביצוע העבירות כפי שפורטו, ריבוי העבירות, חלקם המשמעותי של הנאשמים ביצוע העבירות מצד אחד והתחשבות בסעיפי העבירות בגינם הורשעו מצד שני, השימוש שנעשה באמצעים מתוחכמים, העובדה שבפועל נגנב בסופו של יום רכב אחד בלבד, ובהינתן מדיניות הענישה הנוהגת, אני קובע כי מתחם העונש במקרה שלפניי נע בין 24 ל-48 חודשי מאסר.

קביעת העונשים בתוך מתחם הענישה - נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות

נאשם 1

18. נאשם 1 כבן 32, גרוש ואב לילד בן 7, עובד מזה כעשור בתחום הזגגות, ומאורס לבת זוגו מזה כארבע שנים. לחובת הנאשם שתי הרשעות קודמות. האחת, בגין עבירה של היזק לרכוש במזיד שבוצעה בשנת 2015; והשנייה, בה טרם ניתן גזר דין, מיום 18.3.2021 בעבירות של קשירת קשר לפשע, סיוע להתפרצות למקום מגורים, גניבה והסתייעות ברכב לעבור העבירה. מהכרעת הדין שהוגשה (ת/2) עולה שהצדדים לא הציגו הסדר עונשי, מלבד תשלום פיצוי מוסכם למתלונן בסך 35,000 ₪ וכי הדיונים בתיק נדחו תוך המתנה לגזר הדין שיינתן בתיק הנוכחי.

נאשם 1 עלה לארץ עם משפחתו כשהיה כבן 11. מטעמים של צנעת הפרט לא ארחיב בתיאור נסיבותיו המשפחתיות המורכבות של הנאשם, ודי אם אציין שחרף הקשיים האישיים, סיים הנאשם 12 שנות לימוד ולימודי מקצוע בתחום מכונאות רכב, שירת שירות צבאי מלא, הגם שעקב בעיות התנהגות ריצה שתי תקופות מאסר במהלכו. לאחר שחרורו מצה"ל חבר הנאשם לחברה שולית והחל לצרוך סמים מסוג נייס גאי עד שפיתח תלות בסם. לאחר כשנתיים, בהתערבות משפחתו, הצליח הנאשם להיגמל מסמים באופן עצמאי. בגיל 25 נישא הנאשם אולם בחלוף שנה התגרש, ובנו גדל אצל גרושתו עד היום. הנאשם מנהל קשר יציב עם בנו, אולם אינו תומך בו כלכלית בשל חובות כבדים אליהם נקלע. לטענת הנאשם מצבו של הבן, הסובל מקשיים שונים שפורטו בתסקיר, יוחמר ככל שיוטל עליו עונש מאסר, אולם דומני שהיה על הנאשם לחשוב על השלכות מעשיו טרם שביצע את העבירות.

19. במסגרת הליך המעצר הוטל על הנאשם צו פיקוח מסגרתו שולב בקבוצה לעצורי בית. דווח שהנאשם התמיד להגיע למפגשים והביע הבנה לנסיבות מעצרו. נוכח התרשמות שירות המבחן מהפחתת הסיכון בעניינו, הוקלו מפעם לפעם התנאים המגבילים שהוטלו עליו.

20. הנאשם נטל אחריות מלאה למעשיו, הביע בושה ואכזבה נוכח הסתבכותו, תובנה ביחס לנזקים שהסב, ואף

הביע רצון לפצות את המתלוננים. לדבריו, מאז מעצרו ניתק קשר עם נאשם 2.

21. להערכת שירות המבחן, לנאשם מאפייני אישיות המעידים על חוסר בשלות, עמדות המאפשרות התנהלות שולית מתוכננת לצורך סיפוק צרכיו וקשיים בוויסות עצמי בעתות לחץ ומשבר. לצד זאת, התרשם שירות המבחן מרצונו של הנאשם לנהל חיים יציבים ונורמטיביים והיותו בעל כישורים ויכולות הבאים לידי ביטוי בשמירה על עבודתו לאורך שנים. בנסיבות אלו, ובשים לב לנכונותו להשתלב בטיפול, הומלץ להעמיד את הנאשם בצו מבחן למשך שנה, ולהטיל עליו עונש חינוכי בדמות צו של"צ בהיקף של 250 שעות לצד מאסר מותנה מרתיע.

נאשם 2

22. נאשם 2 כבן 36, נעדר עבר פלילי, נשוי ואב לשלוש בנות קטניות, הקטנה שבהן כבת שנה וחצי, והוא בעל עסק עצמאי בתחום הזגוגות משנת 2017. הנאשם גדל בתנאי עוני בארץ מולדתו, בגיל 19 עלה בגפו לישראל וכעולה חדש שירת שירות צבאי בן שנתיים. במסגרת השירות הצבאי ריצה הנאשם תקופת מאסר אחת בגין סירוב פקודה. לאחר שחרורו מצה"ל נחשף הנאשם לתחום הזגוגות בו הוא עובד עד היום.

בעניינו של נאשם 2 הוגשו שלושה תסקירים. התסקיר הראשון והשני מהימים 23.6.2021 ו- 20.2.2022 המליצו להטיל על הנאשם עונשים שיקומיים בדמות צו מבחן למשך שנה וצו של"צ בהיקף 250 שעות, לצד מאסר מותנה מרתיע. בשני התסקירים דווח שהנאשם שולב במסגרת הליך המעצר בקבוצה טיפולית לעצורי בית, שיתף פעולה ומסר בדיקות שתן נקיות מסמים. הנאשם נטל אחריות מלאה למעשיו, הביע חרטה ובושה בגינם וכן צער בשל הנזק שהסב לחברות ההשכרה. עוד עלה שבעקבות ההליך הפלילי והמפגשים הטיפוליים, ניתק הנאשם קשרים שוליים ישנים והחליט להתרכז בחיי המשפחה בלבד. הנאשם הביע נכונות לבצע של"צ.

בהמשך לאמור, ביום 8.3.2022 הועבר מטעם שירות המבחן עדכון לבית המשפט, ממנו עלה שהנאשם הפסיק להגיע באופן רציף לקבוצה הטיפולית ואף נתגלו קשיים ליצור עמו קשר. לאחר ששירות המבחן הבהיר לנאשם את החשיבות שבשמירה על קשר ובשיתוף פעולה, החסיר הנאשם מפגש נוסף של הקבוצה הטיפולית ובנסיבות אלו הוחלט על הפסקת השתתפותו בה. לאחר שיחה נוספת עם הנאשם, התרשם שירות המבחן שהמוטיבציה שביטא להשתלב בטיפול עד לאותו מועד הייתה חיצונית בלבד. לצד האמור, נמצא שהנאשם ממוקד בחיי המשפחה והעבודה ולא הועלה חשש להסתבכות נוספת בפלילים. בנסיבות אלו חזר בו שירות המבחן מהמלצתו להטיל על הנאשם צו מבחן.

23. ואולם, קביעת עונשיהם של הנאשמים במקרה דנן היא מלאכה מורכבת, בהינתן נסיבותיהם האישיות מצד אחד, והטענה בדבר פגיעה בכלל המשפטי של "אחדות הענישה" מהצד השני, טענה המתבססת על העונשים שהוטלו על איאד ואמיר, שותפיהם של הנאשמים לעבירות. לבחינת טענה זו נפנה עתה.

עקרון אחדות הענישה

24. כידוע, עקרון ההלימה הוא העקרון שנקבע כעקרון המנחה בענישה, כאמור בסעיף 40 לחוק העונשין, ומולו יש לאזן עקרונות נוספים, ובהם עקרון אחדות הענישה. מפסיקת בית המשפט העליון עולה שבמקרים המתאימים אף ניתן יהיה לחרוג לשם כך ממתחמי הענישה שנקבעו כהולמים את נסיבות ביצוע העבירות [ראו למשל ע"פ 4761/15 ג'ורבאן נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (23.11.2015); ע"פ 2455/15 סראחין נ' מדינת ישראל, (20.8.2015) (להלן: עניין סראחין)].

25. על החשיבות שבמניעת פערים בין עונשים המוטלים על נאשמים עמד בית המשפט העליון בע"פ 2287/09 והבה נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (25.1.2010):

"עקרון אחדות הענישה נגזר מעקרון שיוויון הנאשמים בפני החוק, שהוא כלל יסוד בתורת הענישה, ומורה כי על מצבים דומים מבחינת אופי העבירות והנסיבות האישיות של הנאשמים ראוי להחיל, במידת האפשר, שיקולי ענישה דומים... משמעות הכלל היא שמקום בו מורשעים שניים בביצוע עבירה בצוותא-חדא, אחריותם המשותפת תבוא בעיקרון לידי ביטוי בעונש דומה שיוטל עליהם."

לצד האמור, נקבע שעקרון זה איננו חזות הכול והוא אינו בבחינת מטרה העומדת בפני עצמה [ע"פ 5195/11 קריניאן נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (28.3.2012)]:

"עקרון אחדות הענישה איננו כלל הכרעה סופי ומוחלט, מין 'סרגל מכאני' שממנו אין לסטות... אין לבצע פעולת 'העתק-הדבק' מנאשם בתיק אחד לנאשם בתיק אחר רק בשם עיקרון אחדות הענישה. שומה על בית המשפט לשקול היטב את הנסיבות המיוחדות של כל נאשם ונאשם, על מנת לחתור לענישה ההולמת את העבירה על פי אמות המידה המקובלות במשפטנו."

עוד נקבע שאף כאשר ישנה זהות מוחלטת בנסיבותיהם האישיות של נאשמים, עדיין תתכן חריגה מעקרון אחדות הענישה, מקום בו מצא בית המשפט כי יש לתת משקל לשיקולי ענישה נוספים [עניין סראחין, פסקה 11].

26. דומה שאין חולק על כך שהעונשים שהוטלו על שותפיהם של הנאשמים הם עונשים קלים בנסיבות העניין. כפי שנראה להלן, לפחות במקרה של אמיר, צוין שאחד השיקולים להסדר היה קושי ראייתי. ואולם, מקום בו אין בנמצא נימוק לעונש מקל שהוטל על שותף לעבירה, מצווה בית המשפט שלא להוסיף, כלשונו של השופט א' שטיין, "קלקול על קלקול", בסופו תצא החברה כולה נפסדת [ע"פ 1392/20 גאבר נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (24.6.2020)]:

"...אין זו דרכנו להוסיף קלקול על קלקול. הקלה בעונש שניתנת ללא הצדקה לנאשם פלוני אינה מהווה סיבה למתן הקלה בעונשו של נאשם אחר, אשר ביצע את אותו מעשה עבירה. העיקרון של אחדות הענישה דורש השוואה בין עונשים ראויים, ואין לראות בו פלטפורמה להנצחת טעויות ולשכפול העיוותים..."

27. ונחזור לענייננו. בשים לב לנסיבות שפורטו, ואלמלא העונשים שהוטלו על שותפיהם של הנאשמים לעבירות, איאד ואמיר, נכון הייתי לקבוע את עונשיהם של הנאשמים באזור השליש התחתון של מתחם הענישה שנקבע. ואולם, לאחר שנתתי דעתי לעונשים שהוטלו על השותפים, הגעתי לכלל מסקנה שהטלת עונש בתוך המתחם עלולה ליצור פער בלתי מידתי בין עונשיהם של השותפים לבין עונשיהם של הנאשמים.

בת"פ (ראשל"צ) 62111-07-19 מדינת ישראל נ' שלבי (22.1.2020) הורשע איאד במסגרת הסדר טיעון בעבירות שעניין כניסה לישראל שלא כחוק, קשירת קשר לפשע וניסיון גניבת רכב, והוטלו עליו, על יסוד עתירה משותפת של הצדדים, 7 חודשי מאסר בפועל, מאסרים על תנאי וקנס בסך 500 ₪. בין יתר השיקולים שנלקחו בחשבון היו גילו של הנאשם (יליד 1992), עברו הנקי, נטילת האחריות מצדו והעובדה שהורשע בעבירת ניסיון.

בת"פ (ראשל"צ) 65348-07-19 מדינת ישראל נ' מסארווה (19.2.2020) הורשע אמיר במסגרת הסדר טיעון בעבירות

של הסעת תושב זר השוהה בישראל שלא כדיון, קשירת קשר לפשע וסיוע לניסיון לגניבת רכב. גם במקרה זה אומצה עתירתם העונשית המשותפת של הצדדים, ועל אמיר הוטלו 6 חודשי מאסר, שלאחר הפעלתם של שני מאסרים מותנים בני 9 ו-5 חודשים בחפיפה חלקית, הצטברו לכדי 13 חודשי מאסר בפועל. גם במקרה זה נלקחו בחשבון גילו הצעיר של הנאשם (יליד 1999), נסיבות משפחתיות מורכבות, נטילת האחריות, החרטה שהביע וכן קשיים ראייתיים שעמדו בפני התביעה.

מנגד, אזכיר שהנאשמים שלפניי הורשעו, בארבעה אישומים נפרדים, בעבירות הבאות: סיוע לגניבת רכב וקשירת קשר באישום אחד; סיוע לניסיון גניבת רכב בצוותא באישום שתיים; קשירת קשר לביצוע פשע באישום שלוש; קשירת קשר לביצוע פשע, שתי עבירות של ניסיון פריצה לרכב בכוונה לגנוב בצוותא והחזקת כלי פריצה בצוותא באישום ארבע. עוד אזכיר את חלקם המשמעותי לצורך הצלחת המיזם העברייני ואת מספר האירועים בהם נטלו חלק. לצד האמור, בסופו של דבר לא נגנב רכב נוסף מעבר לרכב בו היו מעורבים השותפים בגניבתו. נוכח האמור, תוך התחשבות בעקרון אחדות הענישה וסיכויי השיקום מצד אחד, ומתן משקל לחומרת המעשים ולחלקם באירועים השונים, מצאתי לחרוג במידה מתונה ממתחם הענישה שנקבע.

28. לגבי שני הנאשמים נתתי דעתי לפרק הזמן הארוך של כ-3 שנים שחלף מאז בוצעו העבירות, כאשר לא נטען שבמהלכן הסתבך מי מהם בביצוע עבירות נוספות. משקל נוסף ניתן לפרק הזמן הארוך בו שהו הנאשמים בתנאים מגבילים. שירות המבחן התרשם מפוטנציאל שיקומי בעניינו של נאשם 1, זאת בניגוד לנאשם 2 שנמצא שהונע מתוך רצון ברווח משני. נאשם 2 נעדר עבר פלילי ואילו עברו הפלילי של נאשם 1, הכולל הרשעה מדווחת אחת, אינו משמעותי. במסגרת שיקולי מצאתי שלא להתייחס להרשעתו הטריה של נאשם 1 בהליך המקביל המתנהל נגדו, זאת על מנת שלא יינתן לנסיבה זו כפל משקל בעת גזירת עונשו בשני התיקים, ובאופן שיאפשר להטיל עליו בהליך המקביל את העונש הראוי, במנותק מהעונש שיוטל עליו בתיק הנוכחי.

29. במצב דברים זה מצאתי להטיל על שני הנאשמים עונש זהה. לא נעלם מעיניי ששני הנאשמים בעלי פוטנציאל שיקומי, אולם עדיין אין מדובר במי שעברו הליך שיקומי ארוך ומשמעותי. מעבר לאמור, שיקולים הקשורים לצורך בהרתעת הרבים והיחיד תומכים אף הם בגזירת עונשיהם של הנאשמים שלא ברף הענישה עליו המליץ שירות המבחן.

סוף דבר

30. אשר על כן, אני גוזר על כל אחד מהנאשמים את העונשים הבאים:

א. 18 חודשי מאסר בפועל. לשני הנאשמים ינוכו הימים בהם היו נתונים במעצר. לנאשם 1 בין התאריכים 11.7.2019-7.10.2019, ולנאשם 2 בין התאריכים 11.7.2019-3.9.2019.

הנאשמים יתייצבו לריצוי עונש המאסר בפועל במתקן כליאה "הדרים", או בכל מקום עליו יורה שב"ס, ביום 3.4.2022 עד השעה 08:30 כשברשותם תעודת זהות ועותק מגזר הדין. מובהרת לנאשמים האפשרות לתאם את כניסתם למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים 08-9787377, 08-9787336; פקס 08-9193314; דואר אלקטרוני MaasarN@ips.gov.il.

ב. מאסר למשך 8 חודשים, אותו לא ירצו הנאשמים אלא אם יעברו בתוך תקופה של שלוש שנים מיום שחרורם על עבירת רכוש מסוג פשע.

ג. מאסר למשך 4 חודשים, אותו לא ירצו הנאשמים אלא אם יעברו בתוך תקופה של שלוש שנים מיום שחרורם על עבירת רכוש מסוג עוון, או עבירה שעניינה קשירת קשר לביצוע פשע.

ד. קנס בסך 5,000 ₪ או 50 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ליום 1.6.2022.

31. בהינתן השימוש שנעשה ברכב המיצובישי (ל.ז: 19-223-11) שבבעלות נאשם 2, בביצוע העבירות מושא האישומים השני והרביעי, אני מורה על חילוט, בהתאם לסעיף 39 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט - 1969.

32. טרם חתימה, מצאתי להעיר שעל אף מלאכת האיזון העדינה שהתבקשה בנסיבות המקרה שלפנינו, וההקלה בעונשם של הנאשמים בשל שיקולים משפטיים שונים שפורטו לעיל, אין לפרש את העונשים שהוטלו עליהם בסופו של יום כמסר סלחני המנותק ממעשיהם החמורים. במובן זה, לולא העונשים שהוטלו על שני השותפים, היה מקום להטיל על הנאשמים עונשי מאסר ממושכים יותר.

33. ניתן בזאת צו כללי למוצגים. הסמים שנתפסו יושמדו.

34. ערבויות והפקדות שניתנו במסגרת תיק זה או במסגרת אחד מהליכי המעצר הקשורים אליו, ישמשו לצורך הבטחת התייצבות הנאשמים לריצוי עונשי המאסר במועד שנקבע. עם תחילת ריצוי עונשי המאסר, יושב הכסף, ככל שהופקד, לידי הנאשמים, כפוף לכל מניעה חוקית אחרת.

לבקשת הנאשמים יקוזז הקנס מהכסף שהפקידו בתיק זה או באחד מתיקי המעצר הקשורים אליו. הקיזוז ייעשה רק לאחר התייצבות הנאשמים לריצוי עונש המאסר וכפוף לכל מניעה חוקית.

35. המזכירות תעביר העתק מגזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ו' ניסן תשפ"ב, 07 אפריל 2022, במעמד הצדדים.